

วิทยานิพนธ์ : ความคิดเห็นต่อ การแสดงความกตัญญูทเวทีของนักเรียนโรงเรียน
ตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ผู้วิจัย : พระครูวิจิตรสราภิกษ์ (ประทีป เขมจิตโต)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูพิพิธจารุธรรม ดร., พธ.บ.(ปรัชญา), กศ.ม.(จิตวิทยา), ศน.ด.
(พุทธศาสนศึกษา)

: ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ , ป.ธ. ๙., กศ.ม., Diploma Ph.D.(Buddhist
Studies)

วันสำเร็จการศึกษา : มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษา ความกตัญญูทเวทีใน คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษา ความคิดเห็น การแสดงความกตัญญูทเวที ที่พึงกระทำต่อ มารดาบิดาของนักเรียนโรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และ ๓) เพื่อศึกษาเสนอ แนวทางการแสดงความกตัญญูทเวที ที่พึงกระทำต่อมารดาบิดาของนักเรียนโรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ผลการวิจัยพบว่า

ความกตัญญูทเวทีหมายถึงการรู้คุณของผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่กระทำประโยชน์แล้วแก่ตน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมแล้วตระหนักในพระคุณนั้นหาโอกาสประกาศและตอบแทนพระคุณ กตัญญู ทเวทีแบ่งเป็น ๒ ส่วนดังนี้ กตัญญู คือบุคคลผู้รู้คุณท่าน กตเวที คือบุคคลผู้ตอบแทนหรือสนองคุณผู้ มีพระคุณ กตัญญูทเวทีเป็นคุณธรรมที่สำคัญสำหรับมนุษยชาติเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์และ เป็นสัญลักษณ์ของคนดี ตามหลักทางพระพุทธศาสนา ในมงคลสูตร ได้กล่าวถึงสิ่งที่เป็นมงคล หนึ่งใน บรรดามงคลทั้งปวงนั้น ได้กล่าวถึง มาตาศิลปคุณฐาน แปลว่า การบำรุงเลี้ยงดูมารดาบิดา ทั้งนี้ เมื่อ มารดาและบิดาผู้อนุเคราะห์แก่บุตร ท่านเรียกว่า พรหม บุรพจารย์ และอาหุเนยบุคคลของบุตร ทั้งหลายและลักษณะของความกตัญญูทเวทีนั้นต้องเป็นคนดีคนดีย่อมมีความกตัญญูทเวทีเป็นผู้ ที่ หนักแน่นอดทนให้การดูแลบำรุงรักษาบิดามารดาให้อยู่เป็นสุขลักษณะสำคัญของความกตัญญูทเวที คือเป็นคนที่มีคุณธรรมทั้งสองประการคู่กันหากไม่มีกตัญญูทเวทีก็เกิดขึ้นไม่ได้หรือหากมีเฉพาะ กตัญญูแต่ไม่มีกตเวทีทเวทีความกตัญญูทเวทีก็ไม่สมบูรณ์และความกตัญญูทเวทีที่สมบูรณ์ ต้องเป็น สัมมาทิฐิคือถูกต้องตามทำนองคลองธรรมไม่ผิดศีลธรรมไม่ผิดกฎหมายบ้านเมืองไม่ขัดระเบียบวินัย ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของสังคมผู้ปฏิบัติตนอยู่ในความกตัญญูทเวทีตั้งอยู่ในภูมิ ของสัตบุรุษคนดีเป็นผู้มีคุณค่าน่ายกย่องสรรเสริญเหมือนแก้วอันประเสริฐ

ระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการแสดงความกตัญญูทเวที ที่พึงกระทำต่อมารดา บิดาของนักเรียนโรงเรียนตะพานหิน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาในแต่ละ ด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาครั้งนี้ คือ

- ๑) ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้หัดแสดงออกในการฝึกเลี้ยงดูบิดามารดาเป็นการตอบแทนบุญคุณท่าน
- ๒) ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ช่วยกิจการของมารดาบิดาหลัง จากเลิกเรียนและวันหยุดเสาร์อาทิตย์เพื่อฝึกลักษณะนิสัยและควรจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนมีรายได้ พิเศษมาจุนเจือครอบครัวหรือใช้จ่ายในการเรียน
- ๓) ควรฝึกอบรมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนไม่ทำเรื่องเสื่อมเสียแก่วงศ์ตระกูล
- ๔) ควรให้นักเรียนฝึกการเป็นผู้ สามารถรักษาทรัพย์ที่มารดาบิดาให้มาใช้จ่ายประจำวัน และควรเป็นที่มีความกตัญญูทเวทีและไม่เป็นผู้ประพฤติเสียหาย
- ๕) ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้บิดามารดาที่เสียชีวิตไปแล้วและให้นักเรียนฝึกในการทำบุญใส่บาตรทุกวัน

Thesis Title The Opinions on Gratitude Performance to Parents of
Taphanhin School Students, Taphanhin District, Phichit
Province

Researcher : Phrakhruwichitsaraphirak (phrathip khemachitto)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

 : Phrakru Phiphitjarudham,
 B.A., M.Ed., Ph.D. (Buddhist Studies)

 : Dr. Phraphat SriKulkich,
 Pali ix, B.Ed, M.A., Diploma Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : 20 March / 2016

Abstract

This research aims 1) to study the gratitude in Buddhist teachings, 2) to study the opinions on the gratitude performance toward parents of students at Taphanhin school, Taphanhin district, Phichit province and 3) to suggest the right method for gratitude performance toward parents of students at Taphanhin school, Taphanhin district, Phichit province.

The results of this study reveal that:

Katannukatavedi (gratitude) means the acknowledging what has been done to one directly and indirectly and gratefulness and mindfulness of benefits as well as seeking an opportunity to have done what could be done. For term 'Katannukatavedi', it comes from 2 words, namely, 'Katannu' means a person who has known what has been done to him and 'Katavedi' means the grateful one who has done what could be done. Therefore, Katannukatavedi is the important and basic virtue for humans and the symbol of good one in Buddhist teaching.

In the thirty-eight Mangalas (auspices), one of them, what points out the good omen, is 'Matapitu-upatthana' or a support the parents. Namely, the parents, who take care and support their children, can be called Brahma god, teachers and leaders for the ones requiring guidance or their own children. For a characteristic of person who has the gratitude, he is a good person, who accompanies with stability and patience, takes care and supports their parents to live happily. A good person should accompany with both Katannu and Katavedi, because if person has no Katannu he also has no Katavedi, or if he has only Katannu so that his Katavedi is not perfect and gratefulness cannot occur. Thereby, persons Katannukatavedi should be perfect and under the right understanding (Sammaditthi) both in Dhamma case and in law case. Hence, people highly praise and respect him.

For students opinions on the gratitude performance toward their parents, the results show that it is at a high level ($\bar{X} = 4.00$), and when considered the each aspect, the results find that it is at a high level in all aspects.

These findings suggest that 1) the school should arrange the activities for students to suggest and train them on supporting their parents rightly, 2) the school should provide the activities for students to suggest and train them on helping their parents works after school and on holidays, moreover on earning a special income for their family and study, this is to establish the good habits to them, 3) the school should train students on practice the good actions to maintain a good reputation of their family, 4) the school should train students on saving and keeping their parents' property or money properly, moreover on being the grateful and good ones, and 5) the school should arrange the activities for students to train them always on making a merit, offering and dedicating to their parents after their passing away.